

Puolustusvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle sotilasajoneuvolaiksi ja laiksi tieliikennelain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle sotilasajoneuvolaiksi ja laiksi tieliikennelain muuttamisesta (HE 221/2022 vp). Asia on saapunut puolustusvaliokuntaan mietinnön antamista varten. Asia on lisäksi lähetetty liikenne- ja viestintävaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Lausunto

Asiasta on annettu seuraava lausunto:

- liikenne- ja viestintävaliokunta LiVL 38/2022 vp

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- vanhempi hallitussihteeri Kosti Honkanen, puolustusministeriö
- erityisasiantuntija Emma Särkkä, liikenne- ja viestintäministeriö
- poliisitarkastaja Kari Onninen, Poliisihallitus
- sotilaslakimies Elina Juutilainen, Pääesikunta
- osastoinsinööri, insinöörikapteeni Petri Uusitalo, Pääesikunta
- erityisasiantuntija Juhani Puurunen, Liikenne- ja viestintävirasto

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Aliupseeriliitto ry
- Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry
- Patria Oyj
- Oy Sisu Auto Ab

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksellä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki sotilasajoneuvoista. Esitys perustuu eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnan ajoneuvolaista antamaan mietintöön, jossa todetaan, että sotilasajoneuvoista olisi säädettävä omassa laissaan.

Valiokunnan mietintö PuVM 7/2022 vp

Esityksellä selkeytettäisiin sotilasajoneuvojen ja ajoneuvolain tarkoittamien ajoneuvojen välistä säädöspohjaa. Lisäksi selkeytettäisiin pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston roolia myös suhteessa Liikenne- ja viestintävirastoon.

Ehdotuksessa otetaan huomioon Suomen alueelle tulevien kansainvälisten sotilasajoneuvojen tunnustaminen käytettäväksi Suomessa.

Esityksessä ehdotetaan myös muutettavaksi tieliikennelakia ehdotetun uuden lain johdosta, ja lakiin tehtäisiin myös muita Puolustusvoimien ajoneuvojen käyttöä koskevia muutoksia.

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan keväällä 2023.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

(1) Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta totesi ajoneuvolakia ja eräitä siihen liittyviä lakeja koskevassa mietinnössään (LiVM 19/2020 vp), että puolustusministeriön on ilman aiheeton viivytystä ryhdyttävä valmistelevaan uutta lakia sotilasajoneuvoja koskevaksi lainsäädännöksi. Tämän linjauksen perusteella puolustusministeriö on valmistellut nyt eduskunnan käsittelyssä olevan hallituksen esityksen (HE 221/2022 vp).

(2) Puolustusvaliokunta pitää liikenne- ja viestintävaliokunnan lausunnossa todetulla tavalla (LiVL 38/2022 vp) erittäin hyvänä sitä, että sotilasajoneuvoista säädetään jatkossa lain tasolla ja omassa erityislainsäädännössään, koska sotilasajoneuvojen tekniset ratkaisut poikkeavat monelta osin siviiliajoneuvoista. Puolustusvaliokunta toteaa, että esitys myös selkeyttää sotilasajoneuvoja ja muita ajoneuvoja koskevan sääntelyn kokonaisuutta.

(3) Esitys on valmisteltu puolustusministeriössä, ja sen valmisteluun ovat osallistuneet Pääesikunta, liikenne- ja viestintäministeriö sekä Liikenne- ja viestintävirasto. Valiokunta pitää tiettyä puutteena esityksen valmistelussa sitä, että suomalaisia sotilasajoneuvoja valmistavia yrityksiä ei ole kuultu esitystä valmisteltaessa. Tämä on aiheuttanut tiettyä epäselvyyttä lain soveltamisessa.

(4) Hallituksen esityksestä ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella puolustusvaliokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena ja puoltaa esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä tietyin täsmennyksin ja muutosesityksin.

Sotilasajoneuvon määritelmästä

(5) Valiokunnan saaman selvityksen mukaan sotilasajoneuvoja koskevaa sääntelyä on tarkoituksenmukaista soveltaa ainoastaan Puolustusvoimien hallinnoimiin sotilasajoneuvoihin. Tämän voidaan katsoa olevan perusteltua myös liikenneturvallisuuden kannalta, sillä ainoastaan Puolustusvoimissa on erityisosaamista sotilasajoneuvojen käyttämiseen ja niiden käyttämisen kouluttamiseen. Sotilaalliseen käyttöön tarkoitettu ajoneuvo voi kuulua joko ajoneuvolain tai nyt käsiteltävänä olevan esityksen soveltamisalaan. Olennaista on nimenomaan ajoneuvon käyttötarkoitus ja se, millä edellytyksillä ajoneuvoa voidaan käyttää tieliikennelaissa tarkoitettulla tiellä ja muual-

Valiokunnan mietintö PuVM 7/2022 vp

la. Jos Puolustusvoimien ajoneuvo vastaa teknisiltä ominaisuuksiltaan ajoneuvolain vaatimuksia, ajoneuvoon sovellettaisiin ajoneuvolakia.

(6) Saadun selvityksen mukaan sotilasajoneuvojen luokitus määritellään tarkemmin erikseen puolustusministeriön asetuksessa, ja tarkemmasta alaluokituksesta pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto voi antaa tarkempia määräyksiä. Näiden normien kautta määrittyvät sotilasajoneuvojen tekniset ominaisuudet. Valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että normeja valmisteltaessa kuullaan myös sotilasajoneuvojen valmistajia.

(7) Lähtökohtaisesti sotilasajoneuvoja ei hankita tavallisen ajoneuvon hankintamenettelyssä, vaan hankinnat ovat suunnitelmallisia, edellyttävät tarkkoja teknisiä spesifikaatioita, eikä hankinta käytännössä koskaan koske ainoastaan yhtä ajoneuvoa. Tarvittaessa sotilasajoneuvojen kehitystyöhön osallistutaan Puolustusvoimien puolelta vahvasti. Tekniset spesifikaatiot määrittyvät esitetyn lain sekä sen nojalla annettujen puolustusministeriön asetuksen ja teknillisen tarkastusosaston määräysten perusteella. Lisäksi on huomioitava kansainväliset sotilasstandardit.

(8) Sotilasajoneuvovalmistajat toivat valiokunnalle antamissaan lausunnoissa esiin, että myös vastaisuudessa tulisi olla mahdollista rekisteröidä ajoneuvo myös muualle kuin sotilasajoneuvorekisteriin. Puolustusministeriön mukaan tähän ei ole esitetty muutosta. Sotilasajoneuvolakiesitys ei estä suomalaisten sotilasajoneuvojen rekisteröintiä tieliikennekäyttöön myöskään muissa EU-valtioissa, sillä sotilasajoneuvolaissa on kyse kansallisesta ratkaisusta.

Ajoneuvojen suunnittelu, testaus ja valmistaminen

(9) Sotilasajoneuvoja valmistavilta suomalaisyrityksiltä saadun selvityksen mukaan yritysten hallinnassa olevat ja omistamat, sotilaalliseen käyttöön tarkoitetuiksi suunniteltavat, testattavat tai valmistettavat ajoneuvot eivät ole sotilasajoneuvoja, koska niitä ei ole merkitty sotilasajoneuvorekisteriin. Liikenne- ja viestintävaliokunta tuo esiin saman näkemyksen omassa lausunnossaan ja kiinnittää puolustusvaliokunnan huomiota siihen, että kotimaiset sotilasajoneuvovalmistajat ovat tuoneet esille huolenaiheita ehdotetun sääntelyn vaikutuksista niiden tuotekehitys-, testaus- ja vientitoimintaan.

(10) Puolustusministeriöltä saadun selvityksen mukaan ehdotetulla sotilasajoneuvolailla ei ole vaikutuksia ajoneuvojen testaus- tai kehitystoimintoihin. Sotilasajoneuvovalmistajien esiin nostama ongelma liittyy siihen, mitä lakia sotilasajoneuvovalmistajan suunnittelemaan ja valmistamaan ajoneuvoon sovelletaan, jos ajoneuvo on tarkoitettu ainoastaan Puolustusvoimien käyttöön, eikä se ole vielä saanut sotilasajoneuvon statusta. Tällainen ajoneuvo kuuluu ajoneuvolain soveltamisalaan, jos sitä käytetään tieliikennelaissa tarkoitettulla tiellä tai muualla. Ajoneuvolakia sovelletaan myös sellaiseen ajoneuvoon, jota käytetään yksinomaan yleiseltä liikenteeltä eristetyllä alueella. Tällainen alue voi olla esimerkiksi yleiseltä liikenteeltä eristetty testialue.

(11) Asiaa koskevan sääntelyn selkeyttämiseksi puolustusvaliokunta ehdottaa kuitenkin nyt käsitellyssä olevan esityksen ulkopuolelta täsmennettäväksi ajoneuvolain (82/2021) 120 §:ää ja sen otsikkoa kotimaisen ajoneuvoteollisuuden toimintamahdollisuuksien turvaamiseksi (ks. tarkemmin mietinnön yksityiskohtaiset perustelut).

Valiokunnan mietintö PuVM 7/2022 vp

(12) Valiokunta toteaa tässä yhteydessä pitävänsä kotimaista puolustusvälinetuotantoa ehdottoman välttämättömänä edellytyksenä sotilaallisen huoltovarmuuden turvaamiselle. Valiokunta korostaa, että kotimaisuusasteen lisäämisessä Suomen tulee hyödyntää puolustus- ja turvallisuus-hankintalakiin liittyvää huoltovarmuusvaatimusta nykyistä laajemmin. Huoltovarmuuteen liittyvät vaatimukset eivät saa johtaa kansallisuuteen perustuvaan syrjintään, mutta tarjoajille voidaan asettaa objektiivisia ja suoritusperusteisia varautumiseen ja poikkeusoloihin liittyviä vaatimuksia. Tätä kautta on mahdollisuus kohdentaa Puolustusvoimien hankintoja kotimaahan nykyistä enemmän. On kuitenkin aina tärkeää pyrkiä kustannustehokkaisiin ja puolustuskyvyn kannalta parhaisiin mahdollisiin hankintoihin.

Saattueen vetäminen

(13) Liikenne- ja viestintävaliokunta kannattaa lausunnossaan esitettyä muutosta, jonka perusteella Puolustusvoimien ajoneuvolla vedettävässä saattueessa olisi oltava vastaavat oikeudet poiketa liikennesäännöistä kuin esimerkiksi poliisilla.

(14) Puolustusvoimien henkilösuojaustehtävistä säädettiin viime vaalikaudella omat toimivaltuudet Puolustusvoimista annettuun lakiin (PuVM 1/2017 vp - HE 187/2016 vp). Hallituksen esityksessä esitetyssä oikeudessa poiketa liikennesäännöistä olisi kyse Puolustusvoimien henkilösuojaustehtävistä. Kyseinen esitys säädettiin perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella. Muutoksen taustalla oli lisääntynyt kansainvälinen yhteistyö ja poliisin rajalliset resurssit tukea toista viranomaista. Suomen NATO-jäsenyyden myötä Puolustusvoimien kansainvälisen yhteistyön arvioidaan edelleen lisääntyvän, mikä vaikuttaa myös osaltaan henkilösuojaustehtävien määrään.

(15) Esitetty 2. lakiehdotuksen 184 §:n 1 momentin 4 kohta koskisi tilanteita, joissa saattueessa suojattavaa henkilöä kuljetettaisiin tämän edustaman tahon omalla ajoneuvolla, ei Puolustusvoimien ajoneuvolla, ja ajoneuvoa kuljettaisi muu henkilö kuin Puolustusvoimien virkamies. Puolustusministeriön mukaan tätä voidaan pitää perusteltuna henkilösuojaustehtävän tarkoitus eli suojattavan henkilön suojaaminen huomioiden. Puolustusvaliokunta yhtyy tähän näkemykseen.

(16) Puolustusvaliokunta korostaa voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti sitä, että saattuetta edellyttävistä Puolustusvoimien henkilösuojaustehtävistä ollaan aina yhteydessä poliisiin etukäteen, ja poliisin suorittama saattueen veto on aina ensisijainen. Saadun selvityksen mukaan poliisi on pystynyt vetämään saattueen vuositasolla noin viisi kertaa, mutta Puolustusvoimien tarve on ollut suurempi. Lisäksi jo sovittujen saattueiden vedon yhteydessä poliisi on saattanut joutua priorisoimaan omia tehtäviään Puolustusvoimien saattueen vedon ohitse.

(17) Liikenne- ja viestintävaliokunnan lailla puolustusvaliokunta pitää tärkeänä sitä, että Puolustusvoimien vetämä saattue on selvästi identifioitavissa sekä saattuetta vetävän ajoneuvon että muun saattueen erottumisen osalta. Näkyvyyttä voidaan korostaa valoin, äänimerkein ja muulla tavoin, kuten esimerkiksi ajoneuvon ulkoasun osalta. Muiden tiellä liikkujien ja väistämisvelvollisuuden toteutumisen sekä ennen kaikkea liikenneturvallisuuden kannalta on keskeistä, että muut tiellä liikkuvat voivat tunnistaa ongelmitta saattuetta vetävän ajoneuvon. Puolustusvaliokunta painottaa myös poliisin ja Puolustusvoimien välisen tiiviin yhteistyön merkitystä liikenneturvallisuuden varmistamisessa. Puolustusvaliokunta pitää keskeisenä sen mielikuvan

Valiokunnan mietintö PuVM 7/2022 vp

välttämistä, että Puolustusvoimat millään lailla vastaa yleisen turvallisuuden ja järjestyksen ylläpitämisestä. Tämä tehtävä kuuluu yksiselitteisesti poliisille (ks. myös PuVM 1/2017 vp, s. 5–6).

(18) Liikenne- ja viestintävaliokunta kiinnittää lausunnossaan huomiota myös siihen, että saatuetta vetävän ajoneuvon kuljettajalle ei ole nimenomaisesti säädetty koulutusvaatimuksia tai muita vastaavia vaatimuksia. Koulutusvaatimukset ja muut edellytykset jäävät siten nykyisin viranomaisten itsesääntelyn varaan. Liikenne- ja viestintävaliokunta pitää hyvänä, että Puolustusvoimien henkilösuojaustehtäviä suorittavat turvamiehet käyvät jo nykyisellään Poliisiammattikorkeakoulun järjestämässä ajoneuvojen käsittelykoulutuksessa, ja turvamiehille järjestetään myös ajoneuvojen käsittelyn ylläpitokoulutusta Poliisiammattikorkeakoulussa. Tämän lisäksi turvamiehet käyvät myös Puolustusvoimien hälytysajoneuvokoulutuksen. Puolustusvaliokunta pitää liikenne- ja viestintävaliokunnan lailla tärkeänä sitä, että koulutuksen lisäksi keskeistä on myös ylläpitää tätä osaamista.

Lakien voimaantulon yhteensovittaminen

(19) Liikenne- ja viestintävaliokunta kiinnittää lausunnossaan huomiota siihen, että sotilasajoneuvolain voimaantulo tulee sovittaa yhteen liikenne- ja viestintävaliokunnan käsittelyssä olevan ajoneuvolain muuttamista koskevan hallituksen esityksen (HE 291/2022 vp) kanssa. Sotilasajoneuvolain on tarpeen tulla voimaan ennen ajoneuvolain muutosta.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

2. Laki tieliikennelain muuttamisesta

10 §. Esteetön kulku hälytysajoneuville ja kulkueelle. Liikenne- ja viestintävaliokunta kiinnittää puolustusvaliokunnan huomiota esityksen 2. lakiehdotuksen 10 §:n 1 momenttia koskeviin muutosehdotuksiin. Valiokunta katsoo, että kyseiseen momenttiin ei ole tarpeen lisätä esityksessä ehdotettua erillistä mainintaa Puolustusvoimien hälytysajoneuvosta, koska Puolustusvoimien hälytysajoneuvojen käyttöön tiellä sovelletaan esityksen 1. lakiehdotuksen 12 §:n mukaan tieliikennelain hälytysajoneuvojen tieliikennekäyttöä koskevaa sääntelyä. Puolustusvaliokunta yhtyy liikenne- ja viestintävaliokunnan näkemykseen tällaisen maininnan tarpeettomuudesta 2. lakiehdotuksen 10 §:n 1 momentissa ja ehdottaa tämän lisäyksen poistamista säännöksestä.

184 §. Poikkeukset velvollisuudesta noudattaa liikennesääntöjä, liikenteenohjauslaitteita ja ajoneuvon käyttöä koskevia säännöksiä. Säännöksen 1 momentin 4 kohdassa ehdotetaan, että liikennesäännöistä, liikenteen ohjauslaitteista ja ajoneuvojen käyttöä koskevista säännöksistä voisi poiketa myös Puolustusvoimien ajoneuvon vetämän saattueen ajoneuvon kuljettajana. Sääntelyn tarpeen taustalla on muun muassa poliisin resurssipula ja sitä kautta rajalliset mahdollisuudet hoitaa Puolustusvoimien henkilösuojaustehtäviin liittyvien saattueiden vetämistä.

Saadun selvityksen mukaan 1 momentin 4 kohdassa on Puolustusvoimien osalta kyse yksinomaan henkilösuojaustehtävässä toimivista Puolustusvoimien saattueista. Säännöstä ei ole tarkoitus soveltaa esimerkiksi sotilasparaateihin tai muihin vastaaviin saattueisiin. Liikenne- ja viestintävaliokunta kiinnittää puolustusvaliokunnan huomiota siihen, että tämä raja ei kuitenkaan

Valiokunnan mietintö PuVM 7/2022 vp

käy ilmi pykälän tekstistä tai esityksen perusteluista. Liikenne- ja viestintävaliokunta ehdottaa näin ollen, että puolustusvaliokunta lisäisi mainitun pykälän 1 momentin 4 kohtaan sääntelyn tarkoituksena olevan henkilösuojaustehtävää koskevan rajauksen. Puolustusvaliokunta pitää liikenne- ja viestintävaliokunnan esittämää lisäystä perusteltuna ja ehdottaa 4 kohdassa tarkoitetun poikkeusperusteen sitomista Puolustusvoimien henkilösuojaustehtävään.

Ajoneuvolaki (uusi)

120 §. Panssaroidun ajoneuvon tilapäinen käyttö liikenteessä. Valiokunta ehdottaa ajoneuvolain 120 §:n otsikkoa ja säännöstä täsmennettäväksi. Muutoksen myötä koenumerotodistus voitaisiin myöntää yhteisölle, joka valmistaa Suomessa teollisesti sellaisia panssaroituja ajoneuvoja, jotka on suunniteltu, rakennettu tai muunnettu asevoimien käyttöön. Lisäksi säännöksestä poistettaisiin edellytys, jonka mukaan panssaroidun ajoneuvon tulee olla pyörillä varustettu. Muutoksella voidaan varmistaa, että Suomessa ajoneuvoja valmistavat toimijat voivat lakiin perustuen käyttää tieliikenteessä erilaisia sotilaskäyttöön tarkoitettuja panssaroituja ajoneuvoja. Puolustusvaliokunta korostaa, että varsinainen asevoimien käyttöön valmistettavien ajoneuvojen laajamittaisemman testaustoiminnan tulee tapahtua yleiseltä liikenteeltä suljetuilla tai eristetyillä alueilla.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Puolustusvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 221/2022 vp sisältyvän 1. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 221/2022 vp sisältyvän 2. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Eduskunta hyväksyy uuden, 3. lakiehdotuksen. (Valiokunnan uusi lakiehdotus)

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Sotilasajoneuvolaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään:

1) sotilasajoneuvojen ja niiden yhdistelmien:

a) luokituksesta;

b) rakenteesta, hallintalaitteista, järjestelmistä, komponenteista, erillisistä yksiköistä, osista ja varusteista;

c) ympäristöominaisuuksista;

d) hyväksymisestä ja rekisteröinnistä; sekä

e) katsastuksesta;

2) Puolustusvoimien ajoneuvojen käytön valvonnasta sekä niiden kunnon ja rekisteriin merkittyjen tietojen tarkastamisesta;

3) vieraan valtion tai kansainvälisen järjestön aluevalvontalain (755/2000) mukaisen luvan perusteella Suomessa olevan kansainvälisen sotilasajoneuvon vaatimusten mukaisuuden toteamisesta ja liikennekelpoisuuden valvonnasta.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *ajoneuvotarkastajalla* ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetussa laissa (957/2013) tarkoitettua Puolustusvoimissa katsastuksia suorittavaa ajoneuvotarkastajaa;

2) *kansainvälisellä sotilasajoneuvolla* aluevalvontalain mukaisen luvan perusteella Suomessa olevaa vieraan valtion tai kansainvälisen järjestön ajoneuvoa, joka täyttää 40 §:ssä säädetyt vaatimukset;

Valiokunnan mietintö PuVM 7/2022 vp

- 3) *moottorikäyttöisellä sotilasajoneuvolla* sotilasajoneuvoa, joka kulkee konevoimalla;
- 4) *Puolustusvoimien ajoneuvolla* sotilasajoneuvoja sekä sellaisia ajoneuvoja, jotka on merkitty ajoneuvolaissa (82/2021) tarkoitettuun rekisteriin ja joiden omistajaksi tai haltijaksi on merkitty Puolustusvoimat;
- 5) *Puolustusvoimien ensirekisteröinnillä* sotilasajoneuvon yksilöintitietojen sekä sotilasajoneuvon omistajuutta, haltijuutta, käyttövastaavaa ja käyttötarkoitusta koskevien tietojen merkitsemistä ensimmäistä kertaa Suomessa sotilasajoneuvorekisteriin;
- 6) *Puolustusvoimien kytkentäkatsastuksella* vetävän ja hinattavien sotilasajoneuvojen tai vetävän sotilasajoneuvon ja hinattavien ajoneuvojen välisen kytkennän hyväksymiseksi suoritettavaa tarkastusta;
- 7) *Puolustusvoimien muutoks katsastuksella* sotilasajoneuvon tehtyjen muutosten hyväksymiseksi taikka sotilasajoneuvosta sotilasajoneuvorekisteriin merkittyjen tietojen muuttamiseksi tai täydentämiseksi suoritettavaa tarkastusta;
- 8) *Puolustusvoimien muutosrekisteröinnillä* sotilasajoneuvon haltijuutta tai käyttötarkoitusta koskevissa tiedoissa tapahtuneiden muutosten merkitsemistä sotilasajoneuvorekisteriin;
- 9) *Puolustusvoimien määräaikaikatsastuksella* sotilasajoneuvon käytön aikaista määräajoin suoritettavaksi säädettyä sotilasajoneuvon kunnon ja sotilasajoneuvorekisteriin merkittyjen tietojen tarkastamista;
- 10) *Puolustusvoimien rekisteröintikatsastuksella* yksittäisen sotilasajoneuvon luokitusta, vaatimustenmukaisuuden toteamista ja sotilasajoneuvorekisteriin rekisteröintiä varten suoritettavaa tarkastusta;
- 11) *Puolustusvoimien rekisteritunnuksella* sotilasajoneuvon yksilöivää Puolustusvoimien rekisteröinnin suorittajan antamaa numerosarjaa tai kirjain- ja numerosarjaa;
- 12) *Puolustusvoimien rekisteröinnin suorittajalla* pääesikunnan teknillistä tarkastusosastoa ja pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston nimeämää Puolustusvoimien palkattuun henkilöstöön kuuluvaa henkilöä;
- 13) *Puolustusvoimiensiirtokilvellä* sotilasajoneuvon kiinnitettävää kilpeä, jossa on Puolustusvoimien rekisteritunnus;
- 14) *Puolustusvoimien siirtoluvalla* ajoneuvotarkastajan antamaa lupaa sotilasajoneuvon kuljettamiseksi tiettyinä ajanjaksona;
- 15) *Puolustusvoimien tyyppi hyväksynnällä* menettelyä, jossa 13 §:ssä tarkoitettu Puolustusvoimien tyyppi hyväksyntäviranomaisen varmentaa, että ennen ajoneuvon rekisteröintiä sotilasajoneuvorekisteriin ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen tyyppi täyttää sotilasajoneuvoa koskevat säännökset ja tekniset vaatimukset;
- 16) *Puolustusvoimien valvontakatsastuksella* sellaista sotilasajoneuvon vikojen ja puutteiden vuoksi suoritettavaa Puolustusvoimien katsastusta, jonka määrää ajoneuvotarkastaja;
- 17) *rekisterikortilla* Puolustusvoimien rekisteröinnin suorittajan ensirekisteröinnistä tai muutosrekisteröinnistä antamaa asiakirjaa, joka todistaa, että sotilasajoneuvo on rekisteröity sotilasajoneuvorekisteriin;
- 18) *sotilasajoneuvolla* puolustusvoimista annetun lain (551/2007) 2 §:ssä säädettyjen tehtävien suorittamiseen tarkoitettua, valmistettua tai varustettua ajoneuvoa, joka on merkitty sotilasajoneuvorekisteriin;
- 19) *sotilasajoneuvon haltijalla* Puolustusvoimien hallintoyksikköä, joka pääasiallisesti päättää sotilasajoneuvon käytöstä;

Valiokunnan mietintö PuVM 7/2022 vp

20) *valvontatarkastuksella* Puolustusvoimien suorittamaa Puolustusvoimien ajoneuvon kunnon ja rekisteriin merkittyjen tietojen sekä ajo- ja lepoaikojen noudattamisen ja kuormauksen tarkastusta.

3 §

Sotilasajoneuvon rekisteröinti ja katsastus

Sotilasajoneuvo on rekisteröitävä sekä katsastettava tai vuositarkastettava, jollei tässä laissa tai sen nojalla toisin säädetä. Sotilasajoneuvoa ja siihen tai sen hinattavaan sotilasajoneuvoon kytkettävää hinattavaa sotilasajoneuvoa tai muuta ajoneuvoa, jota ei ole rekisteröity, katsastettu tai tarkastettu, ei saa käyttää (*käyttökielto*).

Muu kuin 1 momentissa tarkoitettu Puolustusvoimien ajoneuvo voidaan rekisteröidä sotilasajoneuvorekisteriin sotilasajoneuvoksi, jos se on välttämätöntä sen käyttötarkoituksesta johtuen.

Puolustusministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset maalla kulkemaan tarkoitettua laitteista, joita ei ole rekisteröitävä sotilasajoneuvorekisteriin.

4 §

Vastuu sotilasajoneuvon kunnosta, rekisteröinnistä ja katsastuksesta

Puolustusvoimat on vastuussa siitä, että käytettävä sotilasajoneuvo on liikennekelppoinen ja rekisteröity sekä katsastettu tai vuositarkastettu.

Sotilasajoneuvot on tarkastettava ja huollettava riittävän usein sotilasajoneuvojen pitämiseksi liikennekelppoisessa kunnossa.

Puolustusvoimien ajoneuvon kuljettajan, ajajan tai johtajan on viipymättä ilmoitettava Puolustusvoimien ajoneuvon haltijalle ajoneuvon kunnossa havaitsemistaan puutteista.

5 §

Velvoite korjata puutteellisuus ja vika

Jos sotilasajoneuvon käytön aikana havaitaan sen turvallisuuteen tai ympäristöominaisuuksiin vaikuttava puutteellisuus tai vika, sotilasajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä ennen kuin puutteellisuus ja vika on korjattu.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu kielto ei koske tilanteita, joissa puutteellisuus tai vika ei ole ilman huomattavaa hankaluutta korjattavissa matkan aikana ja puutteellisuus tai vika:

- 1) on olosuhteet huomioon ottaen vähäinen;
- 2) on syntynyt matkalla; ja
- 3) ei ole kuljettajan, ajajan tai johtajan havaittavissa tai korjattavissa.

6 §

Sotilasajoneuvon rakenne, hallintalaitteet ja varusteet

Jos tässä laissa ei toisin säädetä eikä tämän lain nojalla toisin säädetä tai määrätä sotilasajoneuvon sekä sen osan, järjestelmän, komponentin ja erillisen teknisen yksikön on täytettävä ne tekniset vaatimukset, joita Suomessa sovellettiin sotilasajoneuvon ensimmäisen käyttöönoton ajankohtana. Vaihtoehtoisesti saadaan soveltaa niitä teknisiä vaatimuksia, joita Suomessa on sovellettu sotilasajoneuvon ensimmäisen käyttöönottoajankohdan jälkeen. Käytetyn sotilasajoneuvon, osan, järjestelmän, komponentin ja erillisen teknisen yksikön vaatimustenmukaisuutta arvioitaessa saadaan ottaa huomioon luontainen käytöstä johtuva kuluminen, jolla ei ole vähäistä suurempaa vaikutusta turvallisuuteen eikä ympäristöominaisuuksiin.

Sotilasajoneuvossa on kuitenkin oltava vähintään:

- 1) luotettava ja toiminnaltaan varma ohjauslaite;
- 2) käyttöjarru, jos kysymyksessä on moottorikäyttöinen sotilasajoneuvo;
- 3) renkaat ja vanteet tai telat tai jalakset, jotka vastaavat niille kohdistuvaa kuormitusta;
- 4) paloturvallinen polttoaine- ja sähköjärjestelmä, jos kysymyksessä on moottorikäyttöinen sotilasajoneuvo;
- 5) tarpeelliset valaisimet, heijastimet ja heijastavat tunnuskilvet;
- 6) varoituskolmio, jos sotilasajoneuvon suurin teknisesti sallittu kokonaismassa on yli 825 kilogrammaa;
- 7) kuljettajalla tai panssariajoneuvon ajajalla ja johtajalla yhdessä riittävä näkyvyys eteen, sivuille ja taakse;
- 8) tarpeelliset laitteet näkyvyyden varmistamiseksi tuulilasin läpi kaikissa sääoloissa, jos sotilasajoneuvossa on tuulilasi;
- 9) tarpeelliset laitteet ja rakenteet kevyiden ajoneuvojen kuljettajien ja matkustajien suojaamiseksi törmäystilanteessa;
- 10) äänimerkinantolaitte, jos kysymyksessä on moottorikäyttöinen sotilasajoneuvo;
- 11) nopeusmittari, jos kysymyksessä on moottorikäyttöinen sotilasajoneuvo;
- 12) peruutuslaite, jos kysymyksessä on neli- tai useampipyöräinen moottorikäyttöinen sotilasajoneuvo;
- 13) rakenteet, jotka turvaavat riittävän ohjattavuuden, riittävät kaarreaajo- ja jarrutusominaisuudet sekä kääntyvyyden;
- 14) riittävä maavara, jos sotilasajoneuvossa on pyörät;
- 15) turvalliset ja kuljetettavalle kuormalle soveltuvat kuormatilan rakenteet ja varusteet sekä kuorman sitomiseen ja varmistamiseen käytettävät sidonta- ja kiinnitysvälineet, jos sotilasajoneuvoa käytetään tavarankuljetukseen;
- 16) toiminnaltaan varma ja kestävä kytkentälaitte, jos kysymyksessä on hinattava sotilasajoneuvo tai sotilasajoneuvo, jota käytetään hinattavan ajoneuvon vetoon.

Käytetyn sotilasajoneuvon katsotaan täyttävän 1 ja 2 momentissa säädetty vaatimukset, jos se täyttää ne tekniset vaatimukset, jotka olivat voimassa Suomessa sotilasajoneuvon ensimmäisen käyttöönoton ajankohtana tai tätä myöhemmin. Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto voi antaa tarkemmat määräykset:

- 1) sotilasajoneuvon rakennetta ja ominaisuuksia koskevista vaatimuksista;
- 2) sotilasajoneuvon järjestelmiä, komponentteja, erillisiä teknisiä yksiköitä, osia ja varusteita koskevista vaatimuksista;

Valiokunnan mietintö PuVM 7/2022 vp

3) tavarankuljetukseen käytettävien sotilasajoneuvojen kuormakorien ja kuormatilojen vaatimuksista, kuorman varmistamiseen käytettävistä kiinnityspisteistä sekä suojarakenteista; ja

4) kuorman sitomiseen ja varmistamiseen käytettävistä sidonta- ja kiinnitysvälineistä.

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto voi antaa:

1) tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetuista teknisistä vaatimuksista ja niitä koskevista poikkeuksista;

2) tarkempia tai poikkeavia määräyksiä 2 momentin 8-12 kohdassa tarkoitetuista asioista, jos se on tarpeen sotilasajoneuvon erityisen rakenteen tai käyttötarkoituksen vuoksi.

7 §

Sotilasajoneuvon valmistenumero

Sotilasajoneuvossa on oltava valmistenumero. Valmistenumeron antaa valmistaja tai pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto. Valmistenumero on merkittävä todistettavasti ja pysyvästi sotilasajoneuvoon, ja sen on oltava selkeästi nähtävissä. Jos valmistenumero vahingoittuu tai se poistetaan, se on merkittävä sotilasajoneuvoon uudelleen.

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto merkitsee sotilasajoneuvorekisteriin tiedon valmistenumeralle tehtävistä toimenpiteistä ja mahdollisesta uudesta sijainnista.

Puolustusministeriön asetuksella säädetään tarkemmin valmistenumeron antamisesta, merkitsemisestä ja vahingoittuneen tai poistetun valmistenumeron merkitsemisestä uudelleen rakennettuun, korjattuun, vaurioituneeseen tai yksilöllisesti valmistettuun sotilasajoneuvoon.

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto voi antaa tarkemmat määräykset valmistenumeroa koskevista vaatimuksista.

8 §

Puolustusvoimien erikoiskuljetuksessa käytettävää Puolustusvoimien ajoneuvoa ja sotilasajoneuvoyhdistelmää koskevat erityisvaatimukset

Puolustusvoimien erikoiskuljetuksessa käytettävä Puolustusvoimien ajoneuvo on varustettava riittävillä merkinnöillä, tunnus- ja varoitusvalaisimilla, heijastimilla ja muilla varoituslaitteilla, joilla ehkäistään erikoiskuljetuksesta aiheutuvaa vaaraa ja haittaa. Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto antaa tarkemmat määräykset Puolustusvoimien erikoiskuljetuksessa käytettävässä Puolustusvoimien ajoneuvossa vaadittavista merkinnöistä, tunnus- ja varoitusvalaisimista, heijastimista sekä muista varoituslaitteista.

Puolustusvoimien erikoiskuljetuksessa käytettävän Puolustusvoimien varoitusajoneuvon on oltava suurimmalta teknisesti sallitulta kokonaismassaltaan enintään 7,5 tonnia oleva ajoneuvolaissa tarkoitettu M₁-, N₁- tai N₂-luokan Puolustusvoimien ajoneuvo tai sitä vastaava sotilasajoneuvo. Puolustusvoimien varoitusajoneuvon on oltava selkeästi havaittavissa ja se on varustettava riittävillä merkinnöillä, heijastimilla, tunnus- ja varoitusvalaisimilla sekä muilla varoituslaitteilla, joilla ehkäistään Puolustusvoimien erikoiskuljetuksesta aiheutuvaa vaaraa ja haittaa. Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto antaa tarkemmat määräykset Puolustusvoimien erikoiskuljetuksissa käytettävältä Puolustusvoimien varoitusajoneuvolta edellytettävistä väreistä, varoitusajoneuvon varoitustauluista, korkeuden mittalaitteista, varoitusvalaisimista, heijastimista ja

Valiokunnan mietintö PuVM 7/2022 vp

muista varoituslaitteista sekä Puolustusvoimien varoitusajoneuvossa riittävistä liikenteen ohjauksessa ja turvallisuuden varmistamisessa käytettävistä laitteista ja välineistä.

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto antaa määräykset Puolustusvoimien erikoiskuljetuksessa käytettävän Puolustusvoimien ajoneuvon hyväksymisessä sovellettavista Puolustusvoimien erikoiskuljetuksessa käytettävän Puolustusvoimien ajoneuvon käyttötarkoituksen edellyttämistä teknisistä lisävaatimuksista ja poikkeuksista Puolustusvoimien ajoneuvoja koskevista teknisistä vaatimuksista. Lisäksi pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto antaa määräykset näitä vaatimuksia koskevista vaatimustenmukaisuuden osoittamisen teknisistä toteuttamistavoista.

9 §

Viranomaiset puolustushallinnossa

Puolustusministeriö vastaa pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston ohjauksesta ja valvonnasta.

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto hoitaa sotilasajoneuvoihin ja kansainvälisiin sotilasajoneuvoihin liittyviä viranomaistehtäviä sekä muiden Puolustusvoimien ajoneuvojen hankintaan ja käyttöön liittyviä valvontatehtäviä. Lisäksi pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen säädösten ja määräysten noudattamista Puolustusvoimissa.

Pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston tehtävänä on valvoa ja edistää toimialallaan liikenteen turvallisuutta ja sotilasajoneuvojen teknistä kehitystä sekä antaa toimialaansa koskevia teknisiä määräyksiä erikseen säädetyn toimivaltansa puitteissa.

Pääesikunnan teknillistä tarkastusosastoa johtaa päällikkö, joka vastaa 2 ja 3 momentissa tarkoitetun toiminnan kehittamisestä ja tuloksellisuudesta sekä tavoitteiden saavuttamisesta.

Tässä laissa säädettyjä viranomaistehtäviä suorittavat pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston tehtävään hyväksymät ajoneuvotarkastajat. Ajoneuvotarkastaja on tässä laissa säädettyjä tehtäviä hoitaessaan pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston ohjauksessa ja valvonnassa. Ajoneuvotarkastajalta edellytettävistä vaatimuksista ja koulutuksesta säädetään ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain 2 §:n 2 momentissa.

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto antaa tarkemmat määräykset ajoneuvotarkastajatoiminnan järjestämisestä Puolustusvoimissa.

2 luku

Sotilasajoneuvojen luokitus

10 §

Sotilasajoneuvojen luokitus

Sotilasajoneuvon sovelletaan sen sotilaallisen käyttötarkoituksen vuoksi ajoneuvolaissa säädetyn luokituksen mukaan määräytyvistä teknisistä vaatimuksista poikkeavia teknisiä vaatimuksia.

Valiokunnan mietintö PuVM 7/2022 vp

Muu kuin 1 momentissa tarkoitettu ajoneuvo voidaan luokitella sotilasajoneuvoksi, jos se on välttämätöntä sen käyttötarkoituksesta johtuen.

Puolustusministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset sotilasajoneuvojen pääluokituksesta sekä 2 momentissa tarkoitettujen ajoneuvojen erityisestä käyttötarkoituksesta ja luokituksesta.

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto antaa määräykset sotilasajoneuvojen tarkemmasta luokituksesta.

11 §

Sotilasajoneuvojen vastaavuus

Sotilasajoneuvon sovelletaan niitä tieliikennettä koskevia säännöksiä, jotka koskevat rakenteeltaan ja käyttötarkoitukseltaan kyseistä sotilasajoneuvoa mahdollisimman hyvin vastaavaa muuta ajoneuvoa kuin sotilasajoneuvoa.

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto antaa tarkemmat määräykset sotilasajoneuvojen ja ajoneuvolaissa tarkoitettujen ajoneuvojen luokituksen vastaavuudesta tieliikennettä koskevia säännöksiä sovellettaessa.

12 §

Puolustusvoimien hälytysajoneuvo

Puolustusvoimien hälytysajoneuvo on sellainen sotilasajoneuvo, joka on varustettu sinistä valoa näyttävällä vilkkuvalla varoitusvalaisimella ja hälytysajoneuvon äänimerkinantolaitteella. Puolustusvoimien hälytysajoneuvojen käyttöön tiellä sovelletaan, mitä tieliikennelaissa säädetään hälytysajoneuvojen käytöstä tiellä.

3 luku

Sotilasajoneuvon tyyppihyväksyntä

13 §

Puolustusvoimien tyyppihyväksyntäviranomaisen

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto on Suomessa sotilasajoneuvorekisteriin rekisteröitävän sotilasajoneuvon tyyppihyväksyntäviranomaisen.

14 §

Puolustusvoimien tyyppihyväksyntä

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto myöntää Puolustusvoimien tyyppihyväksynnän sotilasajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen tyyppille,

Valiokunnan mietintö PuVM 7/2022 vp

jos se on valmistajan tai valmistajan edustajan esittämien valmistusasiakirjojen mukainen ja täyttää sille asetetut vaatimukset.

Puolustusvoimien tyyppihyväksynnässä:

- 1) määrätään, mihin luokkaan ja ryhmään sotilasajoneuvotyyppi kuuluu;
- 2) todetaan sotilasajoneuvon tunnistetiedot, valmistajaa ja valmistajan edustajaa koskevat tiedot, sotilasajoneuvon yleiset rakenneominaisuudet sekä muut tekniset tiedot;
- 3) määrätään tarvittaessa tieliikenteessä sallitut massat;
- 4) tutkitaan, täyttääkö sotilasajoneuvotyyppi rakenteeltaan, varusteiltaan, mitoiltaan ja muilta osin säännösten ja määräysten vaatimukset.

Puolustusvoimien tyyppihyväksynnästä annetaan todistus. Puolustusvoimien tyyppihyväksyntään voidaan liittää rajoituksia sotilasajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen käytölle ja järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen asennusta koskevia, turvallisuusvaatimuksista tai järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen ominaisuuksista johtuvia ehtoja.

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto antaa tarkemmat määräykset Puolustusvoimien tyyppihyväksynnästä.

4 luku

Sotilasajoneuvorekisteri ja sotilasajoneuvojen rekisteröinti

15 §

Sotilasajoneuvorekisterin käyttötarkoitus ja sisältö

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto pitää sotilasajoneuvorekisteriä puolustusvoimista annetussa laissa tai sen nojalla säädettyjen tai määrättyjen tehtävien hoitamiseksi. Pääesikunta voi antaa määräyksiä rekisterinpitoon liittyvien teknisten tehtävien suorittamiseksi Puolustusvoimien muussa hallintoyksikössä.

Sotilasajoneuvorekisteriin voidaan tallettaa tietoja sotilasajoneuvojen:

- 1) luokituksesta, teknisistä tiedoista ja yksilöintitiedoista;
- 2) katsastus- ja hyväksyntätiedoista sekä muista teknisistä tarkastuksia koskevista tiedoista;
- 3) haltijasta ja omistajasta; sekä
- 4) rekisteröintiin, vakuutuksiin ja tilapäiseen käyttöön liittyvistä tiedoista.

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto antaa tarkemmat määräykset sotilasajoneuvorekisteriin talletettavista tiedoista.

16 §

Käyttövastaava

Pääesikunnan teknillisellä tarkastusosastolla on Puolustusvoimien ajoneuvojen käyttövastaava. Käyttövastaavaksi merkitään pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston palkattuun henkilös-

Valiokunnan mietintö PuVM 7/2022 vp

töön kuuluva henkilö. Käyttövastaavalla on oltava käytössään tiedot Puolustusvoimien ajoneuvojen kuljettamiseen oikeutetuista henkilöistä.

17 §

Rekisterikortti

Puolustusvoimien rekisteröinnin suorittaja tai ajoneuvotarkastaja antaa rekisterikortin sotilasajoneuvon haltijalle Puolustusvoimien ensirekisteröinnin tai Puolustusvoimien muutosrekisteröinnin yhteydessä.

Ajoneuvossa mukana voi olla ajoneuvotarkastajan oikeaksi todistama jäljennös rekisterikortista.

Rekisterikorttiin on merkittävä tiedot sotilasajoneuvon haltijasta sekä sotilasajoneuvon tekniset tiedot.

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto antaa tarkemmat määräykset rekisterikortin sisällöstä, mitoista, voimassaolosta ja käytettävästä tulostusmateriaalista.

18 §

Puolustusvoimien rekisterikilvet ja rekisteritunnus

Puolustusvoimien ensirekisteröitävää sotilasajoneuvoa varten annetaan sotilasajoneuvon yksilöivä Puolustusvoimien rekisteritunnus, joka voi olla merkittynä Puolustusvoimien rekisterikilpeen tai maalattuna sotilasajoneuvoon. Puolustusvoimien rekisterikilpien ja rekisteritunnuksen on oltava selkeästi erottuvia sekä erotettavissa muista rekisterikilvistä ja rekisteritunnuksista.

Puolustusministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä Puolustusvoimien rekisterikilpien ja -tunnusten antamisesta, rekisteritunnuksen sisällöstä ja kilpien väristä sekä rekisteritunnuksen määräytymisestä.

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto voi antaa tarkempia määräyksiä rekisterikilpien ja rekisteritunnuksen mitoista, sijoittamisesta ja muista teknisistä ominaisuuksista.

19 §

Puolustusvoimien rekisterikilpien kiinnittäminen ja rekisteritunnuksen merkitseminen

Puolustusvoimien rekisterikilpiä ei saa kiinnittää tai rekisteritunnuksia merkitä sotilasajoneuvoon ennen kuin sotilasajoneuvo on ensirekisteröity. Puolustusvoimien rekisteritunnuksen maalaus voidaan kuitenkin tehdä ennen ensirekisteröintiä, jos rekisteritunnus on peitettyä ennen ensirekisteröintiä.

Puolustusvoimien rekisterikilvet on valmistettava ja Puolustusvoimien rekisteritunnus on merkittävä siten, ettei se sotilasajoneuvoa käytettäessä vahingoitu.

Puolustusministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä rekisterikilpien kiinnittämisestä.

Valiokunnan mietintö PuVM 7/2022 vp

20 §

Puolustusvoimien rekisterikilpien kiinnittäminen ja rekisteritunnuksen merkitseminen

Sotilasajoneuvossa ei saa käyttää eikä siihen merkitä tai kiinnittää muita kuin siihen kuuluvat rekisterikilvet tai -tunnukset taikka siirtokilvet eikä muita sellaisia kilpiä, merkintöjä taikka kirjain- tai numeroyhdistelmiä, jotka harhauttavasti muistuttavat Puolustusvoimien rekisterikilpeä tai -tunnusta, siirtokilpeä tai jonkin valtion kansallisuustunnusta.

Puolustusvoimien rekisterikilven ja -tunnuksen on oltava liikenteessä vaikeudetta luettavissa.

21 §

Sotilasajoneuvon poisto sotilasajoneuvorekisteristä

Liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin rekisteröitävästä ajoneuvosta, joka on aiemmin rekisteröity sotilasajoneuvorekisteriin, on tehtävä sotilasajoneuvorekisteriin sotilasajoneuvon poistumista koskeva rekisterimerkintä.

Puolustusvoimien rekisterikilvet on palautettava Puolustusvoimien rekisteröinnin suorittajalle ja Puolustusvoimien rekisteritunnus poistettava, kun sotilasajoneuvo poistetaan sotilasajoneuvorekisteristä. Sotilasajoneuvon poistosta tehdään merkintä sotilasajoneuvon rekisterikorttiin.

22 §

Puolustusvoimien siirtolupa

Ajoneuvotarkastaja voi antaa käyttökiellossa olevaa tai ajokieltoon määrättyä sotilasajoneuvorekisteriin merkittyä sotilasajoneuvoa varten Puolustusvoimien siirtoluvan seuraaviin käyttötarkoituksiin:

- 1) sotilasajoneuvon katsastukseen tai korjaamolle vientiin;
- 2) maahantuodun sotilasajoneuvon siirtoon tuontipaikalta vientipaikalle;
- 3) sotilasajoneuvon tai siihen kiinteästi liittyvän varusteen testaukseen;
- 4) sotilasajoneuvon siirtoon muusta kuin 1-3 kohdassa tarkoitettua erityisestä syystä.

Puolustusvoimien siirtolupa voidaan antaa myös sotilasajoneuvon korjaamolle vientiä varten, vaikka sotilasajoneuvo on käyttökiellossa sekä sotilasajoneuvon korjaamolle ja katsastukseen vientiin, vaikka sotilasajoneuvo on 30 §:n nojalla määrätty ajokieltoon.

Puolustusvoimien siirtolupa voidaan antaa käyttötarpeen edellyttämäksi ajaksi, kuitenkin enintään 21 päiväksi.

Puolustusvoimien siirtoluvan nojalla käytettävä sotilasajoneuvo saa olla kuormattuna vain 1 momentissa tarkoitettuihin käyttötarkoituksiin tarkoitettulla materiaalilla. Puolustusvoimien siirtoluvan nojalla käytettävällä sotilasajoneuvolla saa vetää hinattavaa sotilasajoneuvoa tai muuta ajoneuvoa, jos molempien sotilasajoneuvojen ja niiden kuorman tai sotilasajoneuvon ja muun ajoneuvon ja niiden kuorman käyttötarkoitus vastaa 1 momentissa säädettyä.

Puolustusvoimien siirtolupa annetaan kirjallisesti ja sitä on säilytettävä kyseessä olevassa sotilasajoneuvossa.

Valiokunnan mietintö PuVM 7/2022 vp

23 §

Puolustusvoimien siirtokilpi

Ajoneuvotarkastaja voi antaa muuta kuin 22 §:ssä tarkoitettua käyttökiellossa olevaa tai ajokieltoon määrättyä sotilasajoneuvoa varten Puolustusvoimien siirtokilvet seuraaviin käyttötarcoituksiin:

- 1) sotilasajoneuvon katsastukseen tai korjaamolle vantiin;
- 2) maahantuodun sotilasajoneuvon siirtoon tuontipaikalta vientipaikalle;
- 3) sotilasajoneuvon tai siihen kiinteästi liittyvän varusteen testaukseen;
- 4) sotilasajoneuvon siirtoon muusta kuin 1-3 kohdassa tarkoitettusta erityisestä syystä.

Puolustusvoimien siirtokilpien kiinnittämiseen sovelletaan, mitä 18 §:n 3 momentin nojalla määrätään Puolustusvoimien rekisterikilven kiinnittämisestä, ja siten, että kilpi on vaikeudetta luettavissa. Kiinnitystä ei saa tehdä siten, että se haittaa kuljettajan, ajajan tai johtajan näkyvyyttä.

Jos Puolustusvoimien siirtokilpeä käytetään sotilasajoneuvossa, jota ei ole rekisteröity sotilasajoneuvorekisteriin tai se on poistettu sotilasajoneuvorekisteristä, Puolustusvoimien rekisterikilvet tai rekisteritunnukset on poistettava tai peitettävä sotilasajoneuvosta käytön ajaksi. Siirtokilvet on poistettava sotilasajoneuvosta siirtoluvan voimassaoloajan päätyttyä ja palautettava niiden luovuttajalle viipymättä. Palautuksesta on tehtävä merkintä sotilasajoneuvorekisteriin.

Puolustusministeriön asetuksella säädetään siirtokilven sisällöstä ja väristä.

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto voi antaa tarkemmat määräykset siirtokilpien mitoista ja muista teknisistä ominaisuuksista.

5 luku

Sotilasajoneuvojen katsastus

24 §

Puolustusvoimien rekisteröintikatsastus

Sotilasajoneuvorekisteriin rekisteröitävän sotilasajoneuvon on oltava hyväksytty Puolustusvoimien rekisteröintikatsastuksessa.

Puolustusvoimien rekisteröintikatsastuksessa on tarkastettava sotilasajoneuvon yksilöintitiedot ja muut rekisteröintiä varten tarpeelliset tiedot. Lisäksi on tarkastettava, onko sotilasajoneuvo säännösten ja määräysten mukainen.

Ajoneuvotarkastaja antaa hyväksytystä Puolustusvoimien rekisteröintikatsastuksesta sotilasajoneuvon haltijalle sotilasajoneuvon teknisiä tietoja sisältävän rekisterikortin.

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto antaa tarkemmat määräykset:

- 1) Puolustusvoimien rekisteröintikatsastuksen sisällöstä; ja
- 2) niistä tyyppihyväksytyistä sotilasajoneuvoista, joita ei tarvitse esittää Puolustusvoimien rekisteröintikatsastukseen.

Valiokunnan mietintö PuVM 7/2022 vp

25 §

Puolustusvoimien muutoksastus

Sotilasajoneuvorekisteriin rekisteröity sotilasajoneuvo on ennen sen käyttöä liikenteessä hyväksyttävä Puolustusvoimien muutoksastuksessa, jos:

- 1) sotilasajoneuvoa on muutettu siten, että muutoksella on vähäistä suurempi vaikutus sotilasajoneuvon turvallisuuteen;
- 2) sotilasajoneuvoa tai sen käyttötarkoitusta on muutettu ja muutoksella on olennaista vaikutusta sotilasajoneuvorekisteriin merkittäviin tietoihin; tai
- 3) sotilasajoneuvoa on muutettu siten, että sen luokitus muuttuu tai sotilasajoneuvon hyväksynnän perusteet eivät enää täyty.

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto antaa tarkemmat määräykset:

- 1) Puolustusvoimien muutoksastuksen sisällöstä;
- 2) vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta Puolustusvoimien muutoksastuksessa;
- 3) muutoksista, jotka edellyttävät Puolustusvoimien muutoksastusta;
- 4) vähäisistä muutoksista, jotka eivät edellytä Puolustusvoimien muutoksastusta.

26 §

Puolustusvoimien kytkentäkatsastus

Sotilasajoneuvojen yhdistelmä ja ajoneuvoyhdistelmä, jonka osana on sotilasajoneuvo, on esitettävä Puolustusvoimien kytkentäkatsastukseen ennen yhdistelmän käyttöönottoa, jos:

- 1) kyseessä on Puolustusvoimien erikoiskuljetukseen hyväksyttävä ajoneuvoyhdistelmä;
- 2) ajoneuvon mekaaniset kytkentälaitteet, jarrujen toimintaa ohjaavien sähköjohtojen kytkentä tai paineilmajarrujohtojen liittimien mitoitus tai sijoitus eivät vastaa pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston määräyksiä ja ne poikkeavat ajoneuvoissa yleisesti käytettävistä kytkennöistä, mitoituksista ja sijoituksista; tai
- 3) ajoneuvojen mekaaniset kytkentälaitteet, jarrujen toimintaa ohjaavien sähköjohtojen kytkentä tai paineilmajarrujohtojen liittimien mitoitus tai sijoitus poikkeavat sotilasajoneuvoissa yleisesti käytettävistä kytkennöistä, mitoituksista ja sijoituksista.

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto antaa tarkemmat määräykset:

- 1) kytkentäkatsastuksen sisällöstä ja vaatimuksista; ja
- 2) Puolustusvoimien ajoneuvoissa yleisesti käytettävistä 1 momentissa tarkoitetuista kytkennöistä, mitoituksista ja sijoituksista.

27 §

Puolustusvoimien määräaikaishastus

Sotilasajoneuvo on esitettävä Puolustusvoimien määräaikaishastukseen sotilasajoneuvon liikennekelppisuuden tarkastamiseksi, jollei sotilasajoneuvoa ole vuositarkastettava. Sotilasajoneuvo on esitettävä määräaikaishastukseen ensimmäisen kerran viimeistään vuoden kuluttua

Valiokunnan mietintö PuVM 7/2022 vp

sotilasajoneuvon käyttöönottopäivästä ja sen jälkeen vapaasti valittavana ajankohtana viimeistään vuoden kuluttua edellisestä katsastuspäivästä.

Jos sotilasajoneuvon katsastus on hyväksytty enintään 30 vuorokautta ennen 1 momentissa tarkoitettua viimeistä katsastuspäivää, sotilasajoneuvon seuraava viimeinen katsastuspäivä määräytyy, kuten se määräytyisi, jos sotilasajoneuvo olisi katsastettu 1 momentissa tarkoitettuna viimeisenä katsastuspäivänä.

Puolustusvoimien määräaikaikatsastusvelvollisuuden alainen sotilasajoneuvo on hyväksyttävä Puolustusvoimien määräaikaikatsastuksessa, jos siinä ei ole vikojen ja puutteellisuuden luokittelusta annetussa pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston määräyksessä tarkoitettua vakavaa vikaa tai puutteellisuutta, vaarallista vikaa tai puutteellisuutta taikka vikoja tai puutteellisuuksia, jotka edellyttävät muutoksastusta. Jollei sotilasajoneuvoa hyväksytä Puolustusvoimien määräaikaikatsastuksessa, se on hylättävä.

Puolustusministeriön asetuksella annetaan säännökset sotilasajoneuvoista, jotka on esitettävä Puolustusvoimien määräaikaikatsastukseen, sekä muussa kuin operatiivisessa käytössä olevien sotilasajoneuvojen määräaikaikatsastuksesta.

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto antaa tarkemmat määräykset:

- 1) Puolustusvoimien määräaikaikatsastuksen sisällöstä;
- 2) vikojen ja puutteellisuuden luokittelusta; ja
- 3) Puolustusvoimien määräaikaikatsastusta koskevasta katsastustodistuksesta.

28 §

Määräaikaikatsastamattoman sotilasajoneuvon käyttökielto

Sotilasajoneuvo on käyttökiellossa, jollei sitä ole säädettyinä määräaikana hyväksytty Puolustusvoimien määräaikaikatsastuksessa.

Ajoneuvotarkastaja tai Puolustusvoimien määräaikaikatsastuksen suorittaja voi antaa kirjallisen luvan sotilasajoneuvon kuljettamiseksi määräpaikkaan, korjattavaksi tai katsastettavaksi.

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto voi antaa tarkemmat määräykset katsastamattoman sotilasajoneuvon kuljettamiseen tarvittavasta kirjallisesta luvasta.

29 §

Puolustusvoimien katsastuksen keskeyttäminen

Katsastus on keskeytettävä, jos:

- 1) ajoneuvoa ei voida luotettavasti yksilöidä;
- 2) ilmenee, että sotilasajoneuvo on esitettävä Puolustusvoimien muutoksastukseen; tai
- 3) sotilasajoneuvon tekniset tiedot ovat virheelliset.

Puolustusvoimien katsastusta keskeyttämättä saa kuitenkin oikaista vähäisen virheen sotilasajoneuvon rekisteritiedoissa ja korjata sellaiset tiedot, joiden muuttaminen ei edellytä muutoksastusta.

Keskeytetyn katsastuksen saa suorittaa loppuun kahden kuukauden kuluessa keskeyttämisestä.

Valiokunnan mietintö PuVM 7/2022 vp

30 §

Ajokieltoon määrääminen Puolustusvoimien katsastuksessa

Jos Puolustusvoimien määräaikaikatsastusvelvollisuuden alaisessa sotilasajoneuvossa havaitaan Puolustusvoimien katsastuksen yhteydessä vikojen ja puutteellisuuden luokittelusta annettussa pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston määräyksessä tarkoitettu vaarallinen vika tai puutteellisuus, sotilasajoneuvo on katsastuksessa hylkäämisen lisäksi määrättävä ajokieltoon.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, ajokieltoon määrättyä tässä pykälässä tarkoitettua sotilasajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä ennen kuin katsastuksessa havaitut viat ja puutteellisuudet on korjattu ja sotilasajoneuvo on hyväksytty katsastuksessa.

Ajoneuvotarkastajan määräämä ajokielto merkitään sotilasajoneuvorekisteriin.

31 §

Puolustusvoimien määräaikaikatsastuksessa havaittujen vikojen ja puutteellisuuden korjaaminen

Ajoneuvotarkastaja voi sotilasajoneuvon käyttöä estämättä määrätä määräjän puutteellisuuden korjaamiselle, jos puutteellisuus ei aiheuta välitöntä vaaraa liikenneturvallisuudelle tai merkittävää haittaa ympäristölle.

Jos Puolustusvoimien määräaikaikatsastuksessa hylättyä sotilasajoneuvoa ei ole määrätty ajokieltoon eikä se ole käyttökiellossa, sotilasajoneuvon hylkäämisen perusteena olevat viat ja puutteellisuudet on korjattava mahdollisimman pian.

32 §

Oikeus käyttää Puolustusvoimien määräaikaikatsastuksessa hylättyä sotilasajoneuvoa

Edellä 28 §:stä säädetystä poiketen, jos 27 §:ssä tarkoitettuna katsastusajana Puolustusvoimien katsastukseen esitetty sotilasajoneuvo hylätään Puolustusvoimien määräaikaikatsastuksessa ajokieltoa määräämättä, sotilasajoneuvoa saa käyttää liikenteessä enintään kahden kuukauden ajan Puolustusvoimien määräaikaikatsastuksessa hylkäämisestä. Jos sotilasajoneuvoa ei edellä tarkoitettuna aikana hyväksytä Puolustusvoimien jälkitarkastuksessa tai Puolustusvoimien määräaikaikatsastuksessa, sotilasajoneuvoa saa käyttää liikenteessä vain ajoneuvotarkastajan antamalla kirjallisella luvalla sen kuljettamiseksi korjattuna Puolustusvoimien katsastukseen.

Ajoneuvotarkastaja voi antaa Puolustusvoimien määräaikaikatsastuksessa ajokieltoon määrättylle sotilasajoneuvolle tai 27 §:ssä tarkoitettuna katsastusajan jälkeen katsastuksessa hylätylle sotilasajoneuvolle kirjallisen luvan, joka oikeuttaa sotilasajoneuvon kuljettamiseen lähimpään paikkaan, jossa korjaus voidaan tarkoituksenmukaisesti suorittaa, ja korjauksen jälkeen uudelleen katsastettavaksi. Kirjallisessa luvassa on mainittava, minne ja miten sotilasajoneuvon saa kuljettaa sekä kuinka kauan lupa on voimassa.

Valiokunnan mietintö PuVM 7/2022 vp

33 §

Puolustusvoimien jälkitarkastus

Puolustusvoimien katsastuksessa hylätty sotilasajoneuvo voidaan hyväksyä Puolustusvoimien jälkitarkastuksessa enintään kahden kuukauden kuluessa katsastuksessa hylkäämisestä.

Puolustusvoimien jälkitarkastuksessa tarkastetaan sotilasajoneuvosta ne tarkastuskohteet, joissa katsastuksessa tai edellisessä Puolustusvoimien jälkitarkastuksessa on todettu vikoja tai puutteellisuuksia.

Jos Puolustusvoimien jälkitarkastuksessa epäillään sotilasajoneuvon muissa kuin 2 momentissa tarkoitetuissa tarkastuskohteissa olevan sellainen vika tai puutteellisuus, jonka vuoksi sotilasajoneuvo olisi hylättävä Puolustusvoimien määräaikaikatsastuksessa, Puolustusvoimien jälkitarkastuksessa on tarkastettava myös tällainen tarkastuskohde.

34 §

Katsastamattoman sotilasajoneuvon käyttö valmiudellisista syistä

Suomen turvallisuusympäristössä ilmenevän välttämättömän tarpeen sitä edellyttäessä Pääesikunnan päällikön taikka Maa-, Meri- tai Ilmavoimien komentajan taikka Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen johtajan päätöksellä käyttöön saadaan ottaa varastoitu sotilasajoneuvo, jonka määräaikaikatsastus ei ole voimassa. Sotilasajoneuvoa saa käyttää, jos se on varastoitu Puolustusvoimien määräaikaikatsastuksen voimassaolon aikana eikä sitä ole käytetty varastointiin liittyvää käyttöä lukuun ottamatta.

Tässä pykälässä tarkoitettua sotilasajoneuvoa käyttöönotettaessa on erityisesti varmistettava sotilasajoneuvon jarrujen, ohjauksen ja hallintalaitteiden sekä valaisimien toiminta.

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto voi antaa tarkempia määräyksiä katsastamattoman sotilasajoneuvon käyttöönotosta ja sen yhteydessä valmiudellisista syistä tehtävistä tarkastuksista.

35 §

Vuositarkastus

Sotilasajoneuvolle, jolle ei ole tehtävä Puolustusvoimien määräaikaikatsastusta, suoritetaan Puolustusvoimissa vuosittain tarkastus kalenterivuoden loppuun mennessä 4 §:ssä tarkoitetun liikennekelpoisuuden varmistamiseksi.

Tämän luvun säännöksiä Puolustusvoimien määräaikaikatsastuksesta ja määräaikaikatsastamattoman sotilasajoneuvon käytöstä valmiudellisista syistä sovelletaan:

- 1) vuositarkastuksen sisältöön;
- 2) vuositarkastuksessa havaittujen vikojen ja puutteellisuuden luokitukseen;
- 3) vuositarkastettavan sotilasajoneuvon hyväksymiseen tai hylkäämiseen vuositarkastuksessa;
- 4) vuositarkastuksen keskeyttämiseen;
- 5) ajokieltoon määräämiseen vuositarkastuksessa;
- 6) oikeuteen käyttää vuositarkastuksessa hylättyä sotilasajoneuvoa; ja
- 7) vuositarkastettavan sotilasajoneuvon jälkitarkastukseen.

Valiokunnan mietintö PuVM 7/2022 vp

Pääsikunnan teknillinen tarkastusosasto voi päättää, ettei vuositarkastusta suoriteta, jos sotilasajoneuvon rakenteen yksinkertaisuuden vuoksi liikennekelpoisuudesta voidaan varmistua muulla tavoin. Tieto siitä, että sotilasajoneuvolle ei tarvitse tehdä vuositarkastusta, merkitään rekisterikorttiin.

Pääsikunnan teknillinen tarkastusosasto antaa tarkemmat määräykset vuositarkastuksen tarkastuskohteista ja niiden arvosteluperusteista.

6 luku

Puolustusvoimien ajoneuvon valvontatarkastus

36 §

Valvontatarkastus

Valvontatarkastuksessa tarkastetaan tarkastuksen suorittajan tarkoituksenmukaiseksi katsomassa laajuudessa Puolustusvoimien ajoneuvon kunto siltä osin, kuin se vaikuttaa liikenneturvallisuuteen ja ympäristöön, sekä sotilasajoneuvorekisteriin tai liikenneasioiden rekisteriin merkityt tiedot.

Valvontatarkastus voi sisältää Puolustusvoimien ajoneuvon:

- 1) kunnon silmämääräisen tarkastuksen ajoneuvon ollessa pysähtyneenä;
- 2) teknisen kunnon, katsastusten suorittamisen ja muiden säännöstenmukaisuuden osoittavien asiakirjojen tarkastuksen;
- 3) teknisen kunnon tarkastuksen ja koeajon;
- 4) kuljettajan, ajajan ja johtajan ajo- ja lepoaikoja koskevien määräysten noudattamista koskevan tarkastuksen;
- 5) kuljettajan, ajajan ja johtajan ajo-oikeuksien tarkastuksen;
- 6) kuormauksen tarkastuksen.

Jos ajoneuvotarkastaja on 41 §:n 3 momentissa tarkoitettulla tavalla määrännyt ajan, jonka kuluessa sotilasajoneuvossa todettu puutteellisuus on korjattava, puutteellisuudesta ja sen korjausajasta on tehtävä merkintä sotilasajoneuvorekisteriin tai rekisterikorttiin.

Puolustusvoimien ajoneuvon valvontatarkastukset suorittaa ajoneuvotarkastaja.

37 §

Puolustusvoimien ajoneuvon pysäyttäminen ja ajoneuvotarkastajan oikeudet

Puolustusvoimien ajoneuvo on pysäytettävä ajoneuvotarkastajan antamasta merkistä.

Puolustusvoimien ajoneuvon kuljettajan, ajajan tai johtajan on sallittava valvontatarkastuksen suorittaminen.

Valvontatarkastuksen suorittamiseksi:

- 1) Puolustusvoimien ajoneuvon kuljettaja, ajaja tai johtaja on velvollinen vaadittaessa esittämään ajoneuvotarkastajalle sekä asiantuntijana osallistuvalla katsastuksella suorittavalle henkilölle Puolustusvoimien ajoneuvon rekisteröinnistä annetun todistuksen tai kortin taikka muun vaatimustenmukaisuuden osoittavan asiakirjan;

Valiokunnan mietintö PuVM 7/2022 vp

- 2) ajoneuvotarkastajalla sekä asiantuntijana osallistuvalla katsastuksia suorittavalla henkilöllä on oikeus päästä Puolustusvoimien ajoneuvoon sisälle ja tarkastaa se sekä ajoneuvon kuormaus;
- 3) ajoneuvotarkastajalla sekä asiantuntijana osallistuvalla katsastuksia suorittavalla henkilöllä on oikeus tarvittaessa kuljettaa Puolustusvoimien ajoneuvoa;
- 4) Puolustusvoimien ajoneuvon kuljettaja, ajaja tai johtaja on velvollinen vaadittaessa esittämään ajoneuvotarkastajalle tai asiantuntijana osallistuvalla henkilölle ajo-oikeutensa; ja
- 5) Puolustusvoimien ajoneuvon kuljettaja, ajaja tai johtaja on velvollinen vaadittaessa esittämään ajoneuvotarkastajalle ajopäiväkirjan ajo- ja lepoaikojen tarkastamiseksi.

38 §

Valvontatarkastuksen suorittaminen

Valvontatarkastus suoritetaan ilman ennakoilmoitusta tieliikennelaissa tarkoitetulla tiellä tai muussa sellaisessa paikassa, missä Puolustusvoimien ajoneuvon on täytettävä tämän tai muun lain tai niiden nojalla annettujen säännösten mukaiset vaatimukset. Valvontatarkastuksen suorittaja voi kuitenkin ilmoittaa tarkastusten suorittamisesta ennakolta, jos ilmoituksen tarkoituksena on tehostaa Puolustusvoimien ajoneuvoa koskevien säännösten noudattamista. Jos valvontatarkastus suoritetaan Puolustusvoimien katsastustoimipaikan läheisyydessä, Puolustusvoimien ajoneuvo voidaan määrätä tarkastettavaksi tähän katsastustoimipaikkaan.

Valvontatarkastukset on suoritettava siten, että niistä ei aiheudu vaaraa tai kohtuutonta haittaa muulle liikenteelle.

Muulla kuin Puolustusvoimien hallinnassa olevalla alueella suoritettavasta valvontatarkastuksesta on tarvittaessa ilmoitettava poliisille ja järjestelyt on suunniteltava yhteistyössä poliisin kanssa.

39 §

Valvontatarkastuksesta annettava raportti

Valvontatarkastuksen suorittaja antaa valvontatarkastuksessa tekemistään huomioista raportin Puolustusvoimien ajoneuvon haltijalle.

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto voi antaa tarkemmat määräykset raportissa käytettävästä lomakkeesta ja sen sisällöstä.

Valiokunnan mietintö PuVM 7/2022 vp

7 luku

Erinäiset säännökset

40 §

Kansainvälinen sotilasajoneuvo Suomessa

Vieraan valtion tai kansainvälisen järjestön aluevalvontalain mukaisen luvan perusteella Suomessa käyttämän ajoneuvon teknisiin vaatimuksiin, vaatimustenmukaisuuden valvontaa koskeviin tarkastuksiin ja ajokieltoon sovelletaan sotilasajoneuvoja koskevia säännöksiä ja määräyksiä, jollei muualla toisin säädetä tai Suomea sitovista kansainvälisistä velvoitteista muuta johdu.

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto suorittaa vaatimustenmukaisuuden arvioinnin ja tunnustaa Suomessa tiellä tai muualla käytettävät kansainväliset sotilasajoneuvot ja niiden yhdistelmät. Kansainvälisen sotilasajoneuvon on oltava:

- 1) asianmukaisesti katsastettu tai tarkastettu lähettäjävaltiossa;
- 2) lähettäjävaltion toimivaltaisen viranomaisen hyväksymä;
- 3) turvallinen liikennekäyttöön;
- 4) rinnasteinen Suomessa käytössä olevien sotilasajoneuvojen luokitukseen; ja
- 5) puolustusministeriön hyväksymien tai Suomea sitovien kansainvälisten tai muiden sotilassandardien asettamien teknisten vaatimusten mukainen.

Puolustusministeriö antaa päätöksen Suomessa hyväksytyistä kansainvälisiä sotilasajoneuvojen teknisiä vaatimuksia koskevista kansainvälisistä sotilasstandardeista.

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto antaa tarkemmat määräykset kansainvälisten sotilasajoneuvojen vastaavuudesta sotilasajoneuvojen luokitukseen.

41 §

Puolustusvoimien ajoneuvon ajokieltoon määrääminen

Ajoneuvotarkastaja voi estää Puolustusvoimien ajoneuvon käyttämisen ja määrätä Puolustusvoimien ajoneuvon ajokieltoon, jos:

- 1) valvontatarkastuksessa tai muutoin todetaan, ettei Puolustusvoimien ajoneuvo rakenteeltaan, varusteiltaan tai kunnoltaan täytä laissa tai lain nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia;
- 2) Puolustusvoimien ajoneuvo on käyttökiellossa; tai
- 3) Puolustusvoimien ajoneuvoa on käytetty rekisteröintiä tai rekisteröimättömän Puolustusvoimien ajoneuvon väliaikaista tai tilapäistä käyttöä liikenteessä koskevien säännösten tai määräysten vastaisesti.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, ajoneuvotarkastaja voi 1 momentissa tarkoitetuista syistä estää sotilasajoneuvon käyttämisen ja määrätä sotilasajoneuvon ajokieltoon ottamalla pois rekisteri- tai siirtokilvet, siirtoluvan sekä rekisterikortin tai peittämällä rekisteritunnukset taikka käyttämällä muunlaisia tarvittavia keinoja.

Ajoneuvotarkastaja voi kuitenkin antaa kirjallisen luvan kuljettaa Puolustusvoimien ajoneuvon määräpaikkaan, korjattavaksi tai katsastettavaksi. Jos Puolustusvoimien ajoneuvossa oleva puutteellisuus ei aiheuta välitöntä vaaraa liikenneturvallisuudelle tai merkittävää haittaa ympäris-

Valiokunnan mietintö PuVM 7/2022 vp

tölle, ajoneuvotarkastaja voi Puolustusvoimien ajoneuvon käyttöä estämättä määrätä ajan, jonka kuluessa puutteellisuus on korjattava.

Ajoneuvotarkastaja voi määrätä Puolustusvoimien ajoneuvon ajokieltoon, jos Puolustusvoimien ajoneuvon rakennetta on muutettu niin, että se olisi esitettävä muutoskatsastukseen.

42 §

Katsastamattoman ja epäkuntoisen Puolustusvoimien ajoneuvon käytön estäminen

Jos ajoneuvotarkastaja on 41 §:ssä tarkoitetulla tavalla estänyt rakenteeltaan, varusteiltaan tai kunnoltaan puutteellisen taikka katsastamattoman Puolustusvoimien ajoneuvon käytön liikenteessä ja määrännyt Puolustusvoimien ajoneuvon ajokieltoon, hänen on tehtävä rekisterikorttiin tai sotilasajoneuvorekisteriin ajokieltoa koskeva merkintä. Ajoneuvotarkastajan haltuunsa ottama rekisterikortti tai haltuunsa ottamat rekisterikilvet on toimitettava Puolustusvoimien ajoneuvon haltijalle, ja ajoneuvotarkastajan on viipymättä merkittävä ajokielto sotilasajoneuvorekisteriin. Hyväksytyn katsastuksen jälkeen Puolustusvoimien ajoneuvon haltija voi kiinnittää rekisterikilvet takaisin Puolustusvoimien ajoneuvoon sekä toimittaa rekisterikortin tai rekisteröintitodistuksen Puolustusvoimien ajoneuvoon.

Tieto ajokiellon päättymisestä on tallennettava viipymättä sotilasajoneuvorekisteriin.

Jos Puolustusvoimien ajoneuvon käyttö on estetty 1 momentissa tarkoitetulla tavalla, ajoneuvotarkastaja voi antaa todistuksen, jossa annetaan lupa Puolustusvoimien ajoneuvon kuljettamiseen säilytettäväksi taikka korjattavaksi lähimpään paikkaan, jossa korjaus voidaan tarkoituksenmukaisesti suorittaa, ja korjauksen jälkeen katsastettavaksi sille erikseen määrättyä aikana. Todistuksessa on mainittava, minne ja miten Puolustusvoimien ajoneuvon saa kuljettaa sekä kuinka kauan todistus on voimassa.

43 §

Puolustusvoimien valvontakatsastukseen määrääminen

Jos ajoneuvotarkastaja katsoo, että Puolustusvoimien ajoneuvossa havaitut viat tai puutteet voivat aiheuttaa sellaisen ympäristöhaitan tai turvallisuusriskin, että on aiheellista suorittaa Puolustusvoimien ajoneuvon tiellä suoritettavaa valvontatarkastusta perusteellisempi tarkastus, hän voi määrätä sotilasajoneuvon Puolustusvoimien valvontakatsastukseen ja muun Puolustusvoimien ajoneuvon ajoneuvolaissa tarkoitettuun valvontakatsastukseen. Ajoneuvotarkastaja voi määrätä Puolustusvoimien ajoneuvon valvontakatsastukseen myös, jos aikaisemmin annettua ajoneuvon korjauskehotusta ei ole noudatettu. Jos Puolustusvoimien ajoneuvoa ei ole ajoneuvotarkastajan määräämässä ajassa esitetty valvontakatsastukseen, Puolustusvoimien ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä ennen kuin se on hyväksytty valvontakatsastuksessa.

Puolustusvoimien ajoneuvoa saa kuitenkin 1 momentista poiketen käyttää liikenteessä sen kuljettamiseksi sille erikseen varattuna aikana katsastukseen tai ajoneuvotarkastajan myöntämällä luvalla.

44 §

Puolustusvoimien valvontakatsastuksen sisältö

Jos valvontakatsastus määrätään sotilasajoneuvolle, Puolustusvoimien valvontakatsastukseen sovelletaan, mitä 26 §:ssä tai sen nojalla säädetään tai määrätään Puolustusvoimien määräaikaikatsastuksesta. Muiden Puolustusvoimien ajoneuvojen osalta sovelletaan, mitä ajoneuvolaissa säädetään valvontakatsastuksesta.

Puolustusvoimien valvontakatsastus ei korvaa määräaikaikatsastusta tai vuositarkastusta. Jos valvontakatsastukseen määrättylle sotilasajoneuvolle suoritetaan Puolustusvoimien määräaikaikatsastus tai vuositarkastus, sotilasajoneuvon hyväksyminen Puolustusvoimien määräaikaikatsastuksessa tai vuositarkastuksessa korvaa valvontakatsastuksen.

Ajoneuvotarkastaja voi määrätä valvontakatsastuksen tarkastuskohteet. Valvontakatsastuksen määrännyt ajoneuvotarkastaja voi valvontakatsastusta kohteena olevan ajoneuvon kuljettajalle, ajajalle tai johtajalle annettavan asiakirjan lisäksi merkitä tarkastuskohteet rekisterikorttiin taikka tallentaa valvontakatsastusta koskevat tiedot sotilasajoneuvorekisteriin. Ajoneuvotarkastajan on tallennettava sotilasajoneuvorekisteriin valvontakatsastuksesta Puolustusvoimien ajoneuvon ajokieltoon liittyvät tiedot ja Puolustusvoimien ajoneuvon matkamittarin lukema katsastushetkellä.

Ajoneuvon kunto on tarkastettava Puolustusvoimien valvontakatsastuksessa Puolustusvoimien määräaikaikatsastuksen laajuudessa, jos ajoneuvotarkastaja ei ole määrännyt valvontakatsastuksen tarkastuskohteita.

Puolustusvoimien ajoneuvosta, jota ei koske Puolustusvoimien määräaikaikatsastusvelvollisuus, on tarkastettava, että:

- 1) se on sitä koskevien säännösten ja määräysten mukaisessa kunnossa;
- 2) se on turvallinen käytettäväksi liikenteessä;
- 3) siitä ei aiheudu tarpeettomia ympäristöhaittoja;
- 4) siitä rekisteriin merkittävät tiedot ovat oikein.

Jos ajoneuvotarkastaja katsoo yksityiskohtaisemman tarkastuksen tarpeelliseksi Puolustusvoimien ajoneuvon saamien vaurioiden tai muun erityisen syyn vuoksi, hän voi määrätä Puolustusvoimien valvontakatsastuksen taikka valvontakatsastuksen suoritettavaksi katsastuksessa edellytettyjen selvitysten osalta rekisteröintikatsastuksen laajuutta vastaavaksi. Rekisteröintikatsastusta vastaavaksi laajennetun valvontakatsastuksen yhteydessä on tarkastettava Puolustusvoimien ajoneuvon kunto.

Sotilasajoneuvo on hylättävä Puolustusvoimien valvontakatsastuksessa, jos sotilasajoneuvoa ei voida luotettavasti yksilöidä.

45 §

Sotilasajoneuvojen kunnan ja liikennekelpoisuuden valvonta

Sotilasajoneuvojen tämän lain mukaista ja muiden Puolustusvoimien ajoneuvojen ajoneuvolain mukaista kuntoa ja liikennekelpoisuutta valvovat pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto ja ajoneuvotarkastajat sekä poliisi ja rajavartiolaitos (578/2005) 20 §:ssä säädetyllä toimialueella Rajavartiolaitos. Myös Tulli valvoo sotilasajoneuvojen ja muiden Puolustusvoimien ajoneuvojen kuntoa ja liikennekelpoisuutta omalla toimialallaan.

Valiokunnan mietintö PuVM 7/2022 vp

46 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 202 .

47 §

Siirtymäsäännökset

Ennen tämän lain voimaantuloa käyttöön otettua ja liikenteeseen hyväksyttyä Puolustusvoimien ajoneuvoa saa edelleen käyttää.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä tai voimassa oleviin Puolustusvoimien ajoneuvoja koskeviin hankintasopimuksiin sisältyvien ajoneuvojen käyttöön ottoon saadaan soveltaa tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä ja määräyksiä.

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnetyn sotilasajoneuvon tyyppihyväksynnän mukaisen ajoneuvon, jonka tyyppihyväksyntä on voimassa, käyttöönottoon saadaan soveltaa tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä ja määräyksiä.

Ennen tämän lain voimaantuloa käyttöön otetun sotilasajoneuvon ensimmäisen tämän lain tultua voimaan tehtävän määräaikauskatsastuksen tai vuositarkastuksen määräaika määräytyy tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten ja määräysten mukaisesti, jonka jälkeen sovelletaan tämän lain säännöksiä.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olleiden asioiden käsittelyyn sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä ja määräyksiä.

2.

Laki

tieliikennelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan tieliikennelain (729/2018) 2 §:n 21 kohta, 10 §, 89 §:n otsikko ja 2 momentti, 156 §:n 1 momentti sekä 184 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 21 kohta laissa 95/2021 sekä 89 §:n otsikko ja 2 momentti ja 156 §:n 1 momentti laissa 1040/2020, seuraavasti:

Valiokunnan mietintö PuVM 7/2022 vp

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

21) *ajoneuvolla* ajoneuvolain (82/2021) 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettua maalla kulkevaa laitetta, joka ei kulje kiskoilla sekä sotilasajoneuvolain (/) 2 §:n 18 kohdassa tarkoitettua sotilasajoneuvoa;

10 §

Esteetön kulku hälytysajoneuville ja kulkueelle

Tienkäyttäjän on liikenteenohjauslaitteella osoitetusta velvollisuudesta riippumatta annettava hälytysääni- ja -valomerkkejä antavalle hälytysajoneuville ja tällaisia merkkejä antavan poliisiajoneuvon tai Puolustusvoimien **taikka Rajavartiolaitoksen hälytysajoneuville sekä tällaisia merkkejä antavan poliisiajoneuvon taikka Puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen** ajoneuvon vetämälle saattueelle esteetön kulku. Tällöin on tarvittaessa siirryttävä sivuun tai pysähdyttävä.

Tienkäyttäjä ei saa keskeyttää eikä estää saattueen, valvotun lapsiryhmän tai järjestäytyneen kulkueen etenemistä. Tämä ei kuitenkaan koske hälytysääni- ja -valomerkkejä antavan hälytysajoneuvon kuljettajaa.

89 §

Maastoliikenne ja Puolustusvoimien ajoneuvot

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan myös Puolustusvoimien ajoneuvojen tai niiden yhdistelmien käyttämiseen. Puolustusministeriön asetuksella voidaan säätää maanpuolustuksen kannalta välttämättömiä poikkeuksia tämän luvun säännöksistä Puolustusvoimien ajoneuvojen tai niiden yhdistelmien käyttämisestä. Pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston määräyksellä voidaan antaa Liikenne- ja viestintäviraston määräyksistä poikkeavia määräyksiä Puolustusvoimien ajoneuvojen tai niiden yhdistelmien käyttämisestä, jos se on niiden erityisen käyttötarkoituksen tai liikenteen johdosta välttämätöntä.

156 §

Muut valaisimet

Hälytysajoneuvossa saa käyttää sinistä valoa näyttävää vilkkuvaa varoitusvalaisinta ajoneuvon ollessa kiireellisessä tehtävässä, ja silloin, kun se liikenteen varoittamiseksi on muutoin tarpeen. Tällaista varoitusvalaisinta saa käyttää myös poliisiajoneuvossa sekä Tullin, Rajavartiolaitoksen ja Puolustusvoimien ajoneuvossa, joka ei ole hälytysajoneuvo. Mainittua varoitusvalaisin-

Valiokunnan mietintö PuVM 7/2022 vp

ta saa käyttää myös poliisin, Tullin, Rajavartiolaitoksen ja Puolustusvoimien käyttämässä ajoneuvossa, joka ei ole hälytysajoneuvo.

184 §

Poikkeukset velvollisuudesta noudattaa liikennesääntöjä, liikenteenohjauslaitteita ja ajoneuvon käyttöä koskevia säännöksiä

Tienkäyttäjä saa olla noudattamatta liikennesääntöjä, liikenteenohjauslaitteella osoitettua velvoitetta, määräystä, rajoitusta tai kieltoa taikka ajoneuvon käyttöä koskevaa säännöstä erityistä varovaisuutta noudattaen ja tehtävän sitä edellyttäessä:

- 1) hälytysajoneuvon kuljettajana tai matkustajana;
- 2) poliisitehtävässä, tullitehtävässä tai rajavartiotehtävässä;
- 3) puolustusvoimien esitutkintatehtävässä, sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain (255/2014) 86 §:n 1 momentissa tarkoitetussa tehtävässä, puolustusvoimista annetun lain (551/2007) 18 a §:ssä tarkoitetussa henkilösuojaustehtävässä tai sotilastiedusteluviranomaisen sotilastiedustelutehtävässä; tai
- 4) poliisiajoneuvon **tai** Rajavartiolaitoksen **taikka** Puolustusvoimien **henkilösuojaustehtävässä käytettävän** ajoneuvon vetämään saattueeseen kuuluvan ajoneuvon kuljettajana;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Valiokunnan uusi lakiehdotus

3.

Laki

Ajoneuvolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvolain (82/2021) 120 § ja otsikko seuraavasti:

Valiokunnan mietintö PuVM 7/2022 vp

120 §

Panssaroidun ajoneuvon tilapäinen käyttö liikenteessä

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta myöntää panssaroituja ajoneuvoja teollisesti Suomessa valmistavalle yhteisölle koenumerotodistuksen, joka oikeuttaa käyttämään tilapäisesti liikenteessä koenumerokilvin 116 §:n 4 momentissa säädettyissä tarkoituksissa sellaisia ajoneuvoja, jotka on suunniteltu, rakennettu tai muunnettu asevoimien käyttöön. Koenumerotodistukseen ja koenumerokilpiin sovelletaan, mitä 116 §:n 3 ja 5 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 19.1.2023

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Antti Häkkänen kok
varapuheenjohtaja Jari Ronkainen ps
jäsen Atte Harjanne vihr
jäsen Timo Heinonen kok
jäsen Hanna Huttunen kesk
jäsen Mika Kari sd
jäsen Tuomas Kettunen kesk
jäsen Kimmo Kiljunen sd
jäsen Markus Mustajärvi vas
jäsen Juha Mäenpää ps
jäsen Riitta Mäkinen sd
jäsen Veijo Niemi ps
jäsen Erkki Tuomioja sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Heikki Savola